

‘Samen leven, samen doen’
Voorzieningen op maat in Boven-Hardinxveld

Adviesrapport
Gemeente Hardinxveld-Giessendam

BMC
oktober 2013
drs. J.B.J. Bouwmeister
mr. S. van den Berg
K.C. Kerklaan
ing. S.A.R. Ruizendaal
Projectnummer:
Correspondentienummer: OBD-2810-65773

INHOUD

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	3
	1.1 Aanleiding	3
	1.2 Doel	3
	1.3 Proces van totstandkoming	3
	1.4 Leeswijzer	4
HOOFDSTUK 2	UITGANGSPUNTEN	5
	2.1 Inleiding	5
	2.2 Afbakening	5
	2.3 Ontwikkelingen voorzieningenniveau	5
	2.4 Financiële gevolgen algemeen	6
	2.5 Beleidsinventarisatie	6
	2.6 Input rondetafelbijeenkomsten	8
	2.7 Met een blik op de toekomst	9
HOOFDSTUK 3	'SAMEN LEVEN, SAMEN DOEN'	10
	3.1 De visie	10
	3.2 Onderbouwing	11
	3.3 Beoogde resultaten en effecten	14
	3.4 Tot slot	15
HOOFDSTUK 4	BELEIDSAANBEVELINGEN	16
	4.1 Inleiding	16
	4.2 Algemene aanbevelingen	16
	4.3 Rollen en verantwoordelijkheden	16
	4.4 Doelgroepen en activiteiten	18
	4.5 Voorzieningen en accommodaties	19
BIJLAGE 1	DE MEETLAT 'MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEITEN'	22
BIJLAGE 2	DE MEETLAT 'MAATSCHAPPELIJKE ACCOMMODATIES'	23
BIJLAGE 3	LIJST MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN	24
BIJLAGE 4	30	

VERSLAG RONDETAfelBIJeenKOMSTEN

30

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 Aanleiding

De huidige economische en maatschappelijke situatie vraagt om herbezinning op de rol van de (lokale) overheid. Deze herbezinning is eens te meer noodzakelijk gezien de teruglopende middelen vanuit het Rijk en de eigen inkomsten van gemeenten. Daarbij is vooral het sociale domein in beweging. De decentralisaties (op het terrein van jeugd, Wmo, werk en passend onderwijs) brengen nieuwe taken met zich mee, maar de extra middelen zijn beperkt vanwege bezuinigingen van het Rijk en te verwachten groei die niet wordt gecompenseerd. Dat zet druk op bestaande verhoudingen en gegroeide relaties en het nieuwe krachtenveld gaat er anders uitzien. Voortzetting en groei van het bestaande voorzieningenpatroon heeft de grenzen bereikt en neerwaartse bijstelling en/of andere invullingen zijn onvermijdelijk. De veranderingen in de samenleving vragen om een voorzieningenstructuur die toegroeit naar een basisinfrastructuur die de burger helpt zijn eigen verantwoordelijkheid te kunnen nemen.

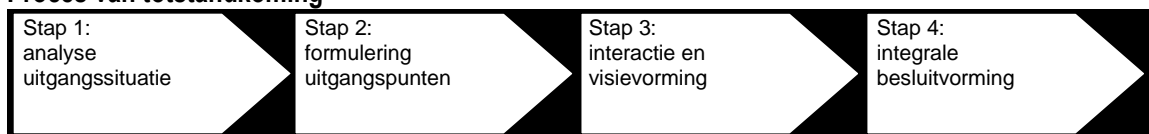
Het wordt dus steeds duidelijker dat het voor een gemeente van groot belang is de eigen kracht en het probleemoplossend vermogen van de (lokale) samenleving aan te spreken. Eerst kijken wat burgers en hun verbanden zelf kunnen en pas overheidssteun inzetten wanneer dat te weinig soelaas biedt, is de kern van het nieuwe denken. Dit vraagt om een andere inzet van beleidsinstrumenten dan in het verleden. Nieuwe (collectieve) arrangementen tussen burger, maatschappelijk middenveld en overheid zijn nodig.

Dit overwegende, is vanuit het collegeprogramma, het doel gesteld om een nieuwe visie te formuleren op de maatschappelijke voorzieningen van de kern Boven-Hardinxveld. Dit rapport geeft, naast de totstandkoming en de onderbouwing ervan, deze nieuwe visie weer.

1.2 Doel

Doel van de visie: meer ruimte bieden aan burgers die zich hebben georganiseerd of willen organiseren, waarbij functies en accommodaties middelen zijn om dit te bereiken. Onder de beleidsaanbevelingen is een meetlat ontwikkeld voor het maken van beleidsmatige en financiële keuzes aangaande voorzieningen (op activiteiten- en accommodatieniveau) in het sociale domein. Daarmee wordt het doel van de visie duidelijk: een richtinggevende handreiking voor een toekomstbestendig voorzieningenbestand.

1.3 Proces van totstandkoming

Door het college van B&W is toegezegd aan de gemeenteraad dat, vóór het einde van 2013, een visie op het voorzieningenniveau in het dorp Boven-Hardinxveld wordt gepresenteerd. Bij de totstandkoming van de visie zijn zowel het maatschappelijk middenveld als de bewoners van het dorp betrokken. De eerste fase in het proces van visieontwikkeling bestond uit het analyseren van het huidige beleid in het sociale domein en de voorzieningen in Boven-Hardinxveld. Van daaruit heeft de gemeente uitgangspunten geformuleerd, die de input zijn geweest voor de twee bijeenkomsten op 23 september 2013.

In deze stap zijn zowel het maatschappelijk middenveld als de bewoners uitgenodigd mee te denken en te reageren op de in de twee voorgaande fases geformuleerde uitgangspunten.

Deze stappen hebben geleid tot de visie zoals opgenomen in voorliggend document.

1.4 Leeswijzer

De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de visie, zijn verwoord in hoofdstuk 2. Daarin wordt aangegeven wat is gebleken uit de analyse van de verschillende beleidsdocumenten, wat vervolgens de nieuw geformuleerde uitgangspunten zijn en welke uitkomsten uit de bijeenkomsten met bewoners en maatschappelijk middenveld gekomen zijn. Volgend op de uitgangspunten is in hoofdstuk 3 de visie beschreven. De visie is een beeld op de situatie zoals die in de toekomst wenselijk is en bevat een heldere onderbouwing. De beleidsimplicaties die voortkomen uit de uitwerking van de visie, staan in hoofdstuk 4. Daar wordt op concreter niveau aangegeven wat er aan beleidsuitwerking noodzakelijk is om de visie bereikbaar te maken. Om de bestaande voorzieningen te kunnen toetsen aan de nieuwe visie, bevat hoofdstuk 4 twee meetlatten. Een meetlat voor activiteiten (bijlage 1) en een voor accommodaties (bijlage 2). Aan de hand daarvan kan bepaald worden in hoeverre de voorzieningen aansluiten bij de visie.

Hoofdstuk 2

Uitgangspunten

2.1 Inleiding

Om te komen tot een visie op de voorzieningen in Boven-Hardinxveld is een analyse van de huidige situatie uitgevoerd. Deze analyse is opgebouwd uit de landelijke ontwikkelingen, de huidige algemene visie en beleidsdoelstellingen, gekoppeld aan de toekomstige ontwikkelingen. Tijdens interne bijeenkomsten zijn daar nog verdere uitgangspunten uit voortgekomen.

Daarnaast zijn er rondetafelbijeenkomsten georganiseerd in Boven-Hardinxveld. Het doel van deze bijeenkomsten was om de wensen, behoeften en ideeën over voorzieningen bij de inwoners en het maatschappelijk middenveld van Boven-Hardinxveld op te halen.

In de diverse beleidstukken wordt Boven-Hardinxveld niet altijd apart beschreven. Bij het opstellen van deze rapportage is ervan uitgegaan dat de algemene beleidskeuzes gemeentebreed gelden.

2.2 Afbakening

Bij het beschrijven van de visie richt de gemeente zich op maatschappelijke functies (voorzieningen) die bijdragen aan de leefbaarheid en sociale samenhang in Boven-Hardinxveld en de plaatsen waar deze functies tot uiting komen (de accommodaties) door middel van activiteiten. Concreet vallen de volgende functies binnen de scope van de voorzieningen.

- de dorps huisfunctie;
- (sport)verenigingen;
- zorg en welzijn;
- onderwijs;
- bibliotheekfunctie;
- horeca.

In het onderzoek wordt geen aandacht besteed aan het (toekomstige) winkelbestand in Boven-Hardinxveld en andere activiteiten van sterk commerciële aard. Dit is reeds meegedeeld aan de gemeenteraad. Horeca is wel een commerciële activiteit, maar valt toch binnen de kaders van dit onderzoek, omdat momenteel de dorps huisfunctie en de horeca gedeeltelijk samenvallen.

2.3 Ontwikkelingen voorzieningenniveau

Boven-Hardinxveld is een kern met een bovengemiddeld voorzieningenniveau, waaronder een dorps huisfunctie, sportfuncties (binnen en buiten), een bibliotheekfunctie, basisonderwijs en woon/zorgfuncties. Naast deze voorzieningen, kenmerkt Boven-Hardinxveld zich door sterke kerkgenootschappen, die ook een sterke sociale en maatschappelijke functie in Boven-Hardinxveld vervullen.

Door discussies over regie, kerntaken en centrum- en woonkernen binnen gemeenten, staat in veel (kleine en middelgrote) gemeenten het voorzieningenniveau in kernen ter discussie. Anders organiseren en het centraliseren van gemeentebrede functies (zoals bijvoorbeeld de bibliotheekfunctie of specifieke culturele voorzieningen) zijn of worden bij veel gemeenten doorgevoerd.

In het kader van welzijn, WMO, (jeugd)zorg en participatie, bezien veel gemeenten in welke mate een andere rol en taakverdeling van de gemeente en samenleving kunnen bijdragen aan enerzijds efficiëntere inzet van middelen en anderzijds een effectiever beleid. Hierbij wordt bezien in welke mate burgerparticipatie door het optimaal benutten en ondersteunen van bestaande structuren (bijvoorbeeld dorp- of wijkraden) kan worden benut en welke voorzieningen anders kunnen worden georganiseerd, gestimuleerd en gefaciliteerd.

2.4 Financiële gevolgen algemeen

Bij de discussies over het anders organiseren en centraliseren van voorzieningen spelen ook de financiële gevolgen van keuzes een rol. De komende jaren staan voor de meeste gemeenten in het teken van keuzes om de bezuinigingen door te voeren. Die keuzes zijn van invloed op alle inwoners van die gemeenten.

Op verschillende plekken in Nederland is te zien dat de hierboven genoemde ontwikkelingen een zowel maatschappelijke als economische noodzaak vormen om te kijken naar wat gemeenten nog wel en wat gemeenten niet langer aan voorzieningen in stand kunnen houden en of er slimmere combinaties van voorzieningen mogelijk zijn. Het centraliseren van voorzieningen betekent niet per definitie dat de leefbaarheid verslechtert.

Voor elke gemeenten geldt dat het noodzakelijk is om eerst een nulmeting te doen, om goed te kunnen bepalen welke financiële gevolgen er zullen zijn. Dat wil zeggen dat voor er keuzes gemaakt kunnen worden, eerst duidelijk moet zijn welke maatschappelijke voorzieningen er nu zijn en in hoeverre die passen bij de gemeentelijke visie. Zodra duidelijk is in welke mate de huidige maatschappelijke voorzieningen bijdragen aan het behalen van de beleidsdoelstellingen, kunnen keuzes worden gemaakt voor wat er nog meer nodig is en wat er niet langer in stand gehouden hoeft te worden. Op dat moment zal een financiële doorrekening moeten plaatsvinden en kan het gemeentelijke aanbod aan maatschappelijke voorzieningen worden aangepast, passend bij de rol die de gemeente inneemt.

2.5 Beleidsinventarisatie

Boven-Hardinxveld kenmerkt zich door haar dorpse karakter. De ligging en de sterke maatschappelijke verbindingen onderstrepen dit karakter. In de visie op Hardinxveld-Giessendam (Visie Hardinxveld-Giessendam, 2012) en het Collegeprogramma 2010-2014 (2010) komt duidelijk naar voren dat de gemeente beschikt over sterke maatschappelijke betrokkenheid. Dit wordt onder andere zichtbaar door het grote aantal diverse (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties. In bijlage 3 is een lijst met organisaties die in Boven-Hardinxveld actief zijn, opgenomen.

De ‘verenigingsdichtheid’ die uit historie zo gegroeid is, kan zeer hoog genoemd worden. Daarbij zorgen de verschillende kerkgemeenschappen ook voor een sterke onderlinge binding, zowel met elkaar als met het dorp. Het wordt gestimuleerd de verschillende netwerken te laten samenwerken.

Activiteiten binnen welzijn dienen gericht te zijn op het versterken en uitbreiden van het sociale netwerk van burgers, op de sociale verbondenheid en op preventie. Samenwerking tussen algemene en christelijke/kerkelijke netwerken zal worden gestimuleerd (Visie op welzijn).

Als kerntaak van de gemeente zien wij het behouden en bevorderen van de sociale structuur van onze gemeente. Dit doen wij niet alleen. We werken samen met instellingen, (sport)verenigingen en kerken aan de kwaliteit van onze samenleving. Ook zien wij de scholen en het bedrijfsleven als belangrijke partners (Visie Hardinxveld-Giessendam, 2012).

De gemeente beschrijft deze maatschappelijke betrokkenheid als een belangrijk kenmerk en dat wil zij ook graag in stand blijven houden. Er wordt onder meer ingestoken op het bevorderen en behouden van de sociale structuren en formele en informele netwerken.

Bij het in stand houden van deze sociale structuren wordt ook sterk gekeken naar andere organisaties, buiten de gemeentelijke, die daarbij kunnen ondersteunen. Er wordt van uitgegaan dat deze partijen hierin ook een rol zullen en kunnen gaan spelen. Het gericht partnerschap zal hierbij verder ontwikkeld moeten worden. De maatschappelijke partners worden genoemd om mogelijk sociaal en fysiek beheer van voorzieningen op zich te nemen.

De aanwezige en toekomstige voorzieningen worden ingezet en gefaciliteerd als bindmiddel in de samenleving om de sociale cohesie te versterken. Dit zal minder in georganiseerd verband zijn en meer losse en nieuwe vormen gaan kennen. Centrale voorzieningen worden waar mogelijk geconcentreerd. Daarbij wordt ook de mogelijkheid tot flexibele accommodaties als kans benoemd (Visie Hardinxveld-Giessendam, 2012).

Behalve bindmiddel vindt de gemeente de afstand tot de voorzieningen van belang. De voorzieningen moeten dan ook dichtbij en bereikbaar zijn. Expliciet worden de dorpshuisfuncties hierbij beschreven. Deze functies moet voor iedereen bereikbaar en toegankelijk zijn.

In het kader van de herstructurering van het sociaal domein wil de gemeente voorzieningen dusdanig inrichten dat ze de eigen kracht van de individuele inwoner vergroten en dat de zelfredzaamheid van de samenleving ontwikkelt.

De herstructurering van het sociaal domein pakt de gemeente regionaal op, maar ook op andere domeinen werkt de gemeente op regionaal niveau samen. De verwachting is dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam op steeds meer vlakken de regionale samenwerking zal gaan zoeken.

De gemeente wil het huidige inwoneraantal minimaal op peil houden en een aantrekkelijke woongemeente zijn voor nieuwe inwoners. Daarvoor dienen de voorzieningen op orde te zijn. Kijkend naar de bevolkingsprognose (CBS) zal het totale inwoneraantal in de gemeente Hardinxveld-Giessendam tussen nu en 2040 iets stijgen, van circa 18.000 naar circa 20.700 inwoners. De cijfers geven aan dat bijna alle leeftijdsgroepen ongeveer hun gelijke omvang houden, behalve de groep 70-plus. Die groep verdubbelt bijna (van circa 2.000 naar bijna 4.000 personen). Daardoor verandert de samenstelling van de bevolking. De behoefte aan specifieke voorzieningen voor ouderen zal dan ook toenemen¹.

2.6 Input rondetafelbijeenkomsten

De eerder genoemde betrokkenheid van inwoners en het maatschappelijk middenveld kwam tot uiting in de hoge opkomst (circa 75 inwoners en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties) bij de rondetafelbijeenkomsten. Het verslag hiervan is bijgevoegd in bijlage 4. Uit de bijeenkomsten viel op te maken dat de nieuwe rol van de gemeente ook door de bewoners werd opgemerkt. De gemene deler was dat men beseft dat de overheid niet vanzelfsprekend de partij is die voorzieningen in stand houdt en/of realiseert. Vanuit de bewoners werd vanuit dat perspectief van de gemeente een ondersteunde rol gevraagd: een overheid die de bewoners ondersteunt door partijen bij elkaar te brengen en, waar mogelijk, regedruk te verminderen en die meedenkt om initiatieven te realiseren. Daarentegen klonk een duidelijk geluid dat de gemeente bepaalde voorzieningen (functies) voor specifieke doelgroepen in stand moet blijven houden. Voorbeelden van genoemde doelgroepen zijn jongeren en ouderen.

Door de bewoners werden verschillende voorzieningen benoemd die van belang zijn in Boven-Hardinxveld. De ontmoetingsfunctie is verreweg de belangrijkste voorziening voor de inwoners. Er is blijkbaar veel behoefte aan een mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Ontmoeten kan het doel of een gevolg zijn van een andere maatschappelijke of sportieve activiteit. Als ondersteunend voor de mogelijkheid tot ontmoeting zijn de ontspannings- en de recreatiefunctie genoemd. Het met elkaar in contact kunnen komen werd als duidelijk doel gezien. Tot slot is, als belangrijke functie, ook persoonlijke ontwikkeling genoemd.

De identiteit van de verschillende verenigingen is niet specifiek gekoppeld aan een vaste locatie. Men staat open voor het delen van accommodaties en het in elkaars keuken kijken, met als doel samen te werken of activiteiten beter af te stemmen.

De afstand tot de verschillende voorzieningen werd in perspectief geplaatst: niet alle voorzieningen hoeven per definitie in Boven-Hardinxveld gerealiseerd te worden.

¹Raadpleging CBS-cijfers door BMC. De cijfers hebben betrekking op de totale gemeente Hardinxveld-Giessendam.

Dit zou dan wel per specifieke voorziening moeten worden bekeken.

2.7 Met een blik op de toekomst

Met de veranderde samenstelling van de bevolking en de mogelijke komst van nieuwe inwoners zal ook het aanbod van voorzieningen moeten worden beschouwd. De huidige maatschappelijke betrokkenheid is een gegeven dat door de gemeente gekoesterd wordt en dat zij wil behouden. Vraag is daarom ook welke maatschappelijke betrokkenheid er in de toekomst ontstaat of nodig is. In dat licht bezien is de bereikbaarheid van de verschillende functies ook per doelgroep en activiteit verschillend en kunnen daar verschillende eisen aan worden gesteld.

Om de gewenste maatschappelijke betrokkenheid te kunnen behouden en verder te ontwikkelen, zullen de (in)formele netwerken een belangrijke rol gaan spelen ook bezien vanuit een meer terugtrekkende overheid. Daarbij wordt in de verschillende beleidstukken de samenwerking met de regio aangehaald. De exacte invulling van de mogelijkheden van regionale samenwerking is echter op dit moment nog niet uitgekristalliseerd.

In het collegeprogramma wordt gesteld dat de dorpshuisfuncties voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Dat hoeft niet per definitie te betekenen dat er een fysiek dorpshuis aanwezig hoeft te zijn. Deze functie kan ook op andere locaties worden gerealiseerd. Daarbij geven de verschillende gebruikers van het dorpshuis en verenigingen aan dat het meer gedeeld gebruiken van accommodaties bespreekbaar is.

Bovenstaande beleidsuitgangspunten, input vanuit de ambtelijke organisatie en input vanuit de rondetafelbijeenkomsten, hebben geleid tot een nieuwe visie op de voorzieningen van Boven-Hardinxveld. Deze nieuwe visie, inclusief onderbouwing en beoogd resultaat, wordt in het volgende hoofdstuk weergegeven.

Hoofdstuk 3

‘Samen leven, samen doen’

De uitkomsten van hoofdstuk 2 hebben geresulteerd in een visie op de maatschappelijke voorzieningen van Boven-Hardinxveld. In dit hoofdstuk wordt deze visie beschreven en onderbouwd.

3.1 De visie

Boven-Hardinxveld is een actieve kern, waar men zich met elkaar verbonden voelt en waar, vanuit die verbondenheid, verschillende initiatieven ontstaan. De uitvoering wordt, waar mogelijk, overgelaten aan inwoners en organisaties, al dan niet in steeds wisselende combinaties. De gemeente neemt hierbij een faciliterende, verbindende en stimulerende rol in.

De gemeente geeft invulling aan deze rol door:

- een structuur op te zetten, waardoor initiatiefnemers elkaar ontmoeten en initiatieven een platform krijgen;
- functies en activiteiten te financieren die bijdragen aan het behalen van de geformuleerde resultaten omtrent de maatschappelijke voorzieningen;
- een rol te spelen bij het verminderen van de regeldruk waar initiatieven in kunnen verzanden. Er moet worden benadrukt dat de gemeente hierbij wel voor een gedeelte afhankelijk is van hogere regelgeving;
- een rol te spelen bij het beschikbaar stellen van een fysieke plek waar een activiteit kan plaatsvinden, wanneer deze niet in de maatschappij beschikbaar is.

De gemeente staat wel degelijk garant voor functies en activiteiten, waarvan ze vindt dat ze minimaal in de samenleving van Boven-Hardinxveld thuishoren. Wanneer deze specifieke functies en activiteiten niet door de samenleving kunnen worden opgepakt, organiseert de gemeente die zelf. Dit gebeurt echter niet voordat de gemeente het initiatief heeft gestimuleerd en heeft geïnventariseerd waarom de activiteit niet van de grond komt.

De gemeente heeft daarnaast een verantwoordelijkheid ten opzichte van inwoners en doelgroepen die, ondanks alle initiatieven vanuit de samenleving, buiten de boot vallen: met betrekking tot zorg, gezondheid of vanuit een sociaaleconomisch perspectief.

Hiermee ontstaat tussen gemeente en samenleving een gezamenlijke verantwoordelijkheid om invulling te geven aan een maatschappelijk actief Boven-Hardinxveld, dat haar eigen kracht benut en ondersteund wordt waar nodig: *‘samen leven, samen doen’*.

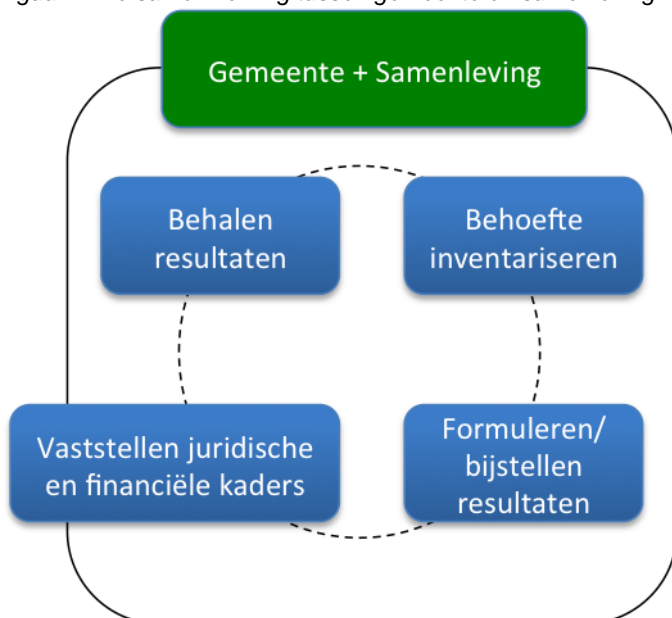
3.2 Onderbouwing

Meervoudige sturing als uitgangspunt

Waar de gemeente nu nog activiteiten en fysieke locaties zonder nadrukkelijke verbinding aanbiedt, gaat de gemeente in het kader van de nieuwe visie behoeftegericht opereren. De gemeente stelt zich actief op in het maatschappelijk netwerk om aansluiting te blijven houden met de samenleving en zodoende de behoeften uit de samenleving te achterhalen.

Deze behoeften worden vertaald naar (maatschappelijke) resultaten, geformuleerd door de gemeente en de samenleving samen. Dit is een dynamisch proces. Resultaten kunnen worden bijgesteld en nieuwe resultaten kunnen ontstaan. Dit alles binnen de juridische en financiële kaders die de gemeente heeft gesteld. De gemeente voelt zich samen met de samenleving verantwoordelijk voor het behalen van deze resultaten.

Figuur 1: De samenwerking tussen gemeente en samenleving

Deze rol kan op verschillende wijzen worden ingevuld. Om te komen tot deze nieuwe rol, is gekeken naar vier basismodellen van sturing:

1. *Eigen beheer*: zelf uitvoeren. In dit model neemt de gemeente de uitvoering geheel voor haar rekening. Accommodaties zijn in eigen beheer en activiteiten worden door de gemeente georganiseerd. Het dorps huis is een voorbeeld van een accommodatie die de gemeente in eigen beheer heeft.
2. *Marktmeester*: In dit model stelt de gemeente de kaders en zoekt partijen die de resultaten binnen die kaders kunnen uitvoeren. De uitvoering wordt dus aan derden overgelaten. De wijze waarop de gemeente het 'marktmeesterschap' invult, kan op diverse punten verschillen; hoe kiest de gemeente zijn partners, hoe wordt gestuurd op producten of op resultaten en worden er vaste prijsafspraken gemaakt of niet? De wijze waarop de gemeente welzijn heeft georganiseerd, is een voorbeeld van marktmeesterschap.

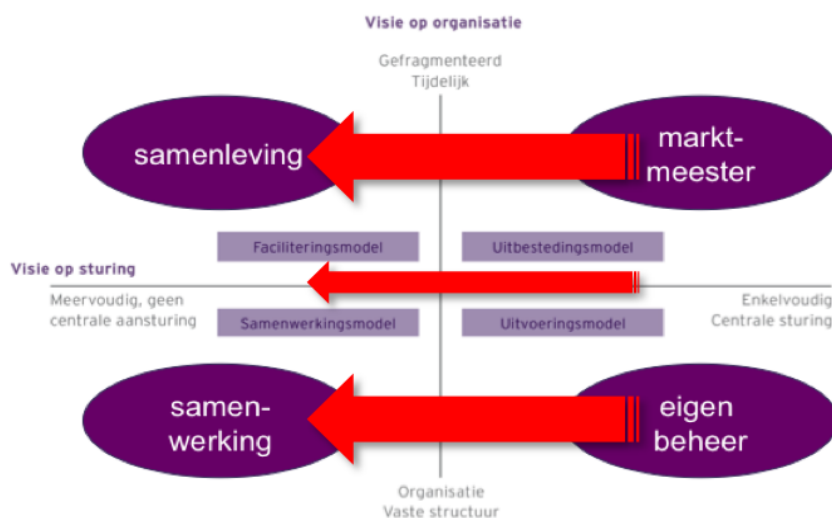
De gemeente is opdrachtgever binnen welzijn. Instellingen en organisaties krijgen voor de uitvoering van activiteiten binnen welzijn heldere opdrachten. Resultaten en effecten worden vooraf bepaald. (Visie op welzijn).

3. *Samenwerking*: gezamenlijk uitvoeren. In dit model werkt de gemeente samen met de inwoners, verenigingen en (sport)organisaties en neemt zelf ook een deel van de uitvoering op zich. De partijen bepalen samen hoe een taak wordt uitgevoerd.
4. *Samenleving*: uitvoering overlaten aan inwoners en organisaties. In dit model trekt de overheid zich terug waar het kan. Ze faciliteert initiatieven vanuit de samenleving. Dat kunnen steeds wisselende combinaties van partijen zijn. In dit model kan de gemeente op hoofdlijnen aangeven welke resultaten ze wil bereiken en laat het verder aan de organisaties over hoe de resultaten worden gerealiseerd. Veel gesubsidieerde activiteiten passen ook in dit model. Organisaties hebben een initiatief en vragen daarvoor bij de gemeente subsidie aan om dat mogelijk te maken. Waar mogelijk worden de activiteiten ook vanuit de samenleving gefinancierd. Denk hierbij aan een eigen bijdrage, betalen van een lidmaatschap of sponsoring.

Uit de analyse is gebleken dat de gemeente momenteel aan de rechterkant van onderstaand sturingsmodel opereert, waarbij de verantwoordelijkheid en de uitvoering voornamelijk bij de gemeente liggen. De wensen en mogelijkheden vanuit de gemeente en Boven-Hardinxveld waren, dat er meer samengewerkt en afgestemd kan worden, zowel in planvorming als in uitvoering. Hierbij kan de kracht van het maatschappelijk middenveld van Boven-Hardinxveld efficiënter worden benut. Hiermee treedt, met de nieuwe visie, een verschuiving op naar de linkerhelft van het model: van eigen beheer en marktmeester naar samenwerking en samenleving.

Figuur 2: De verschuiving van gemeentelijke uitvoering naar gezamenlijke uitvoering

Keuzes in gradaties tussen sturing en uitvoering

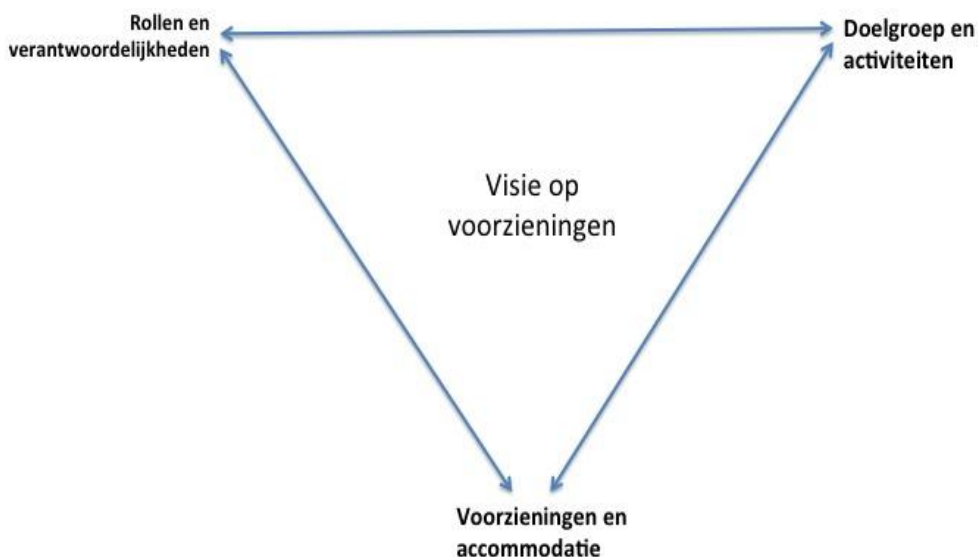

De bouwstenen van de visie

Om een heldere en werkbare visie te kunnen opstellen, is het van belang de verschillende onderdelen van de visie in beeld te krijgen. De gesprekken met belanghebbenden van Boven-Hardinxveld bevestigden het beeld dat de visie moet worden opgebouwd uit drie onderdelen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, te weten:

1. Rollen en verantwoordelijkheden.
De gemeente maakt voor de verschillende voorzieningen een keuze welke verantwoordelijkheid ze hierin wil en kan nemen. Hoofddgedachte hierbij is dat de gemeente meer verantwoordelijkheid bij de samenleving neerlegt.
2. Doelgroepen en activiteiten.
Onder doelgroepen worden alle verschillende groepen van burgers en maatschappelijke partijen verstaan. Activiteiten zijn alle initiatieven die bijdragen aan de maatschappelijke doelstellingen.
3. Voorzieningen en accommodatie.
Onder voorzieningen worden de maatschappelijke functies verstaan waar doelgroepen en activiteiten behoefte aan hebben. Deze functies houden verband met de meest geschikte, voorhanden zijnde locatie/accommodatie om de maatschappelijke activiteit te laten plaatsvinden. Een accommodatie is daarmee ondergeschikt aan de functie, de doelgroep en de activiteit.

Figuur 3: De onderlinge relatie tussen de bouwstenen

Het weergegeven model is geen statische weergave. De verschillende pijlen geven aan dat de verschillende begrippen direct invloed op elkaar hebben. Daarbij wordt in het model ook duidelijk dat er uit de diverse bouwstenen initiatieven kunnen ontstaan en dat initiatieven altijd bekeken moeten worden vanuit de perspectieven van de verschillende bouwstenen.

Voorbeeld:

Maatschappelijke organisatie X heeft samen met een aantal jongeren een activiteit voor jongeren in Boven-Hardinxveld ontwikkeld. Hiermee is de bouwsteen 'doelgroep en activiteit' ingevuld. Vanuit deze bouwsteen zal de gemeente in gezamenlijkheid met maatschappelijke organisatie X (en eventueel met meerdere organisaties) bezien hoe de rollen en verantwoordelijkheden ten opzichte van deze doelgroep en activiteit georganiseerd moeten worden, waarbij de gemeente kijkt naar het huidige beleid ten opzichte van de doelgroep en naar de exacte behoeftes om een goed gezamenlijk effect te behalen. Ook is het mogelijk te kijken naar afstemming en samenwerking met mogelijke alternatieven. Wanneer de bouwsteen 'rollen en verantwoordelijkheden' zijn ingevuld, kan gekeken worden wat dit betekent voor de bouwsteen 'voorzieningen en accommodatie'. Welke functies zijn er nodig en wat is de geschikte locatie om de activiteit te laten plaatsvinden? Afhankelijk van de afspraken met betrekking tot de rollen en verantwoordelijkheden tussen de gemeente en maatschappelijke organisatie X, kan de gemeente besluiten deze activiteit en bijbehorende locatie al dan niet (in gezamenlijkheid) te faciliteren. Dit kan bijvoorbeeld zijn door het verstrekken van een subsidie, het beschikbaar stellen of huren van een accommodatie of anderszins.

3.3 Beoogde resultaten en effecten

De nieuwe visie moet leiden tot resultaten en effecten met betrekking tot de maatschappelijke voorzieningen in Boven-Hardinxveld, rekening houdend met ieders verantwoordelijkheid hierin: de gemeente en de samenleving. Hieronder zijn de beoogde resultaten en effecten per bouwsteen weergegeven.

Resultaten en effecten bouwsteen 'rollen en verantwoordelijkheden'

- De sociale samenhang in Boven-Hardinxveld is verder toegenomen; binnen de verschillende gemeenschappen in Boven-Hardinxveld is er sprake van een sterke sociale samenhang. Deze gemeenschappen gaan veel en goed met elkaar om, maar gaan uit van hun eigen identiteit. De sociale samenhang is sterk en de gemeente stimuleert de sociale infrastructuur dusdanig, dat de verschillende gemeenschappen openstaan voor elkaar en voor andere identiteiten.
- De zelfwerkzaamheid van de samenleving is groot; de samenleving komt zelf met nieuwe ideeën en initiatieven. De gemeente neemt hierbij een faciliterende, verbindende en stimulerende houding aan.
- De gemeente werkt effectgericht; er wordt gestuurd op effecten. Dit betekent dat er wordt gestuurd op wat er moet worden bereikt en binnen welk budget. Dus niet altijd op de manier waarop dit bereikt wordt.
- De gemeente stuurt op maatschappelijk rendement; de gemeente voelt zich verantwoordelijk voor het ontstaan van maatschappelijk rendement. Onder maatschappelijk rendement wordt verstaan: de winst of toegevoegde waarde van een activiteit voor de samenleving van Boven-Hardinxveld. Naarmate het maatschappelijk rendement van activiteiten van bepaalde doelgroepen hoger is, zal de gemeente, waar mogelijk, naar rato middelen beschikbaar stellen.

Resultaten en effecten bouwsteen 'doelgroepen en activiteiten'

- De gemeente stuurt op maatwerk; de gemeente inventariseert samen met burgers of maatschappelijke partners per doelgroep en activiteit wat nodig en mogelijk is om de gestelde doelen te bereiken.
- De gemeente richt zich op doelgroepen en activiteiten en niet op locaties; in het kader van voorzieningen richt de gemeente zich op doelgroepen en de activiteiten in plaats van op locaties.

Resultaten en effecten bouwsteen 'voorzieningen en accommodatie'

- Maatschappelijke functies die in ieder geval binnen de scope en samenwerking van de gemeente vallen, zijn: sociale ontmoeting, het versterken van sociale cohesie, culturele en educatieve ontwikkeling, persoonlijke ontwikkeling en de bevordering van een gezonde en actieve leefstijl.
- Accommodaties zijn instrumenten om resultaten te behalen; deze accommodaties zijn niet per definitie in beheer van de gemeente, maar zijn voornamelijk in beheer bij de samenleving zelf. De gemeente kan hierin, afhankelijk van doelgroep en/of activiteiten, een bijdrage leveren.
- Accommodaties zijn geschikt voor multifunctioneel gebruik; accommodaties, zowel gemeentelijk als privaat, worden efficiënt ingezet om verschillende functies (maatschappelijke voorzieningen) te vervullen. Dit betekent dat niet elke doelgroep per definitie een eigen accommodatie behoeft. Waar mogelijk zijn accommodaties geschikt voor multifunctioneel gebruik en daarmee breed inzetbaar en toegankelijk.

3.4 Tot slot

Bovenstaande visie biedt een nieuw perspectief en een nieuwe manier van handelen met het doel maatschappelijke activiteiten en voorzieningen in Boven-Hardinxveld efficiënter en effectiever te organiseren. Maatwerk en samenwerking zijn leidend. Om de nieuwe visie concreet te kunnen invoeren, zullen in het volgende hoofdstuk enkele beleidsaanbevelingen worden gedaan, zodat de nieuwe visie op een goede wijze kan worden geïmplementeerd.

Hoofdstuk 4

Beleidsaanbevelingen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden enkele aanbevelingen gedaan omtrent de uitwerking van de visie. In paragraaf 4.2 zijn de algemene aanbevelingen opgenomen. Het gaat hierbij voornamelijk om aanbevelingen met betrekking tot de implementatie van de visie. Vervolgens wordt per bouwsteen uit de visie een concrete aanbeveling gedaan. In paragraaf 4.3 gaat het om een aanbeveling met betrekking tot de verschillende rollen en verantwoordelijkheden.

In de paragrafen 4.4 en 4.5 worden twee meetlatten geïntroduceerd, waarmee bestaande en toekomstige maatschappelijke activiteiten (paragraaf 4.4) en tevens de bestaande maatschappelijke accommodaties (paragraaf 4.5) in Boven-Hardinxveld aan de visie kunnen worden getoetst. Deze meetlatten gaan uit van de nieuwe visie, rekening houdend met externe factoren als bevolkings-samenstelling, zodat inzichtelijk kan worden gemaakt welke accommodaties en activiteiten voldoen aan de nieuwe visie en welke momenteel onvoldoende toereikend zijn in het bijdragen aan de nieuwe visie en haar beoogde resultaten en effecten. De meetlatten kunnen ook worden ingezet bij een eventuele verdere uitrol van de visie 'maatschappelijke voorzieningen' binnen de gehele gemeente Hardinxveld-Giessendam. Om tot een goede analyse van de maatschappelijke accommodaties en activiteiten in Boven-Hardinxveld te komen, zijn per meetlat een aantal beoordelingscriteria opgesteld die voortkomen uit de beoogde resultaten en effecten per bouwsteen.

4.2 Algemene aanbevelingen

Bij de implementatie van deze visie wordt aanbevolen:

- nieuw beleid te toetsen aan de uitgangspunten van deze visie;
- deze visie mee te nemen in het kader van de herstructurering van het sociaal domein;
- na vaststelling van de visie, uitvoeren van een 0-meting, zodat beoogde resultaten in tijd en concrete doelstellingen kunnen worden vertaald;
- de visie toe te passen op de gehele gemeente;
- het subsidie- en accommodatiebeleid te herijken met betrekking tot deze visie;
- een financiële vertaling te maken van de gemaakte beleidskeuzes.
- de visie in te brengen bij regionale samenwerkingsverbanden.

4.3 Rollen en verantwoordelijkheden

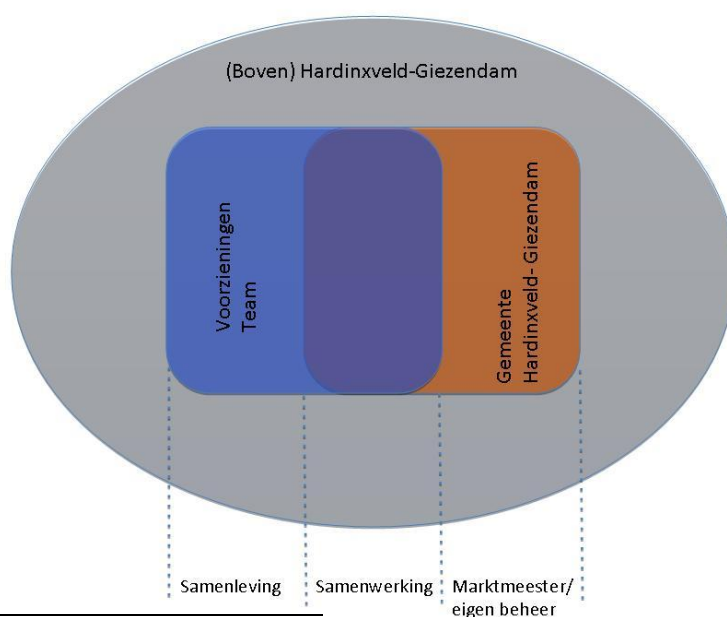
Als uitwerking van de visie wordt in deze paragraaf een voorstel gedaan omtrent de praktische invulling van een overheid die initiatieven vanuit de samenleving wil laten ontstaan en daarbij een faciliterende rol inneemt. Eerder werd geconstateerd dat deze rol verantwoordelijkheid van de burger vraagt. Inwoners van Boven-Hardinxveld zullen de verantwoordelijkheid moeten pakken en initiatieven ontplooiën.

In de rondetafelbijeenkomsten werd aangegeven dat de samenleving in Boven-Hardinxveld vol initiatieven zit en tevens verantwoordelijkheid wil nemen voor de ontplooiing van deze initiatieven.

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) zegt hierover het volgende: 'Burgerschap gaat niet zonder eigenaarschap'.² In dit rapport stelt de ROB dat het vermaatschappelijken van publieke taken een recept voor teleurstelling is als bewoners en hun verbanden worden gereduceerd tot uitvoeringsinstanties die de orders vanuit het gemeentehuis moeten uitvoeren. Het in ieder geval loslaten van de uitvoering past bij de wens van de gemeente om te sturen op maatschappelijk rendement. In de visie komt naar voren dat de gemeente kiest voor het samenlevings- en samenwerkingsmodel met betrekking tot de sturing. In dat kader ligt het voor de hand dat, samen met de gemeenschap in Boven-Hardinxveld, resultaten worden benoemd en behaald. Waar mogelijk trekt de gemeente zich terug en doet de samenleving het helemaal zelf. Dit in het kader van het principe: 'Samen leven, samen doen'.

Om hieraan uitvoering te geven, is het voorstel om de samenleving te laten vertegenwoordigen door een 'Voorzieningen Team' (werktitel). In dit team zitten inwoners uit de verschillende structuren van de samenleving. Hierbij wordt gedacht aan kerken, (sport)verenigingen, ondernemersverenigingen en organisaties als Servanda en Omnivera. Het Voorzieningen Team staat middenin de samenleving, kent hierdoor de behoefte, is laagdrempelig en speelt een verbindende rol. Dit team formuleert, samen met de gemeente, de resultaten met betrekking tot activiteiten en voorzieningen (samenwerkingsmodel) en krijgt tevens zelf een budget en mandaat om initiatieven te ondersteunen (samenleving). Dit sluit overigens niet uit dat ook de gemeente zelf nog initiatieven kan ondersteunen of organiseren (eigen beheer/marktmeester). Een goede afstemming tussen de gemeente en het Voorzieningen Team is hierbij een voorwaarde.

Figuur 4: Rollen en verantwoordelijkheden

²Raad voor het Openbaar Bestuur, *Loslaten in vertrouwen*, 2012.

Praktische uitvoering:

1. Het Voorzieningen Team stelt jaarlijks samen met de gemeente een plan op waarin de te behalen resultaten staan beschreven.
2. Voor het behalen van deze resultaten wordt een budget beschikbaar gesteld.
3. Het Voorzieningen Team heeft mandaat om dit budget in te zetten.

4.4 Doelgroepen en activiteiten

Beoordelingscriteria meetlat 'Maatschappelijke activiteiten'

De meetlat 'Maatschappelijke activiteiten' bestaat uit de volgende beoordelingscriteria:

Tabel 1: Beoordelingscriteria meetlat 'Maatschappelijke activiteiten'

	Bouwsteen	Wegingscriteria	Toelichting
1.	Rollen en verantwoordelijkheden	Rol samenleving	Wat is de rol van de samenleving? Kan de activiteit worden georganiseerd door de samenleving?
2.	Doelgroep en activiteiten	Doelgroep	Mate waarin de beoogde doelgroep past binnen de gekozen doelgroepen vanuit het huidige beleid van de gemeente.
3.	Doelgroep en activiteiten	Activiteit	Hoe wordt de activiteit beoordeeld in termen van organisatie, betrokkenheid en samenwerking?
4.	Voorzieningen en accommodatie	Functies	Mate waarin de activiteit bijdraagt aan een of meerdere van de volgende maatschappelijke functies: <ul style="list-style-type: none"> • sociale ontmoeting; • versterken sociale cohesie • culturele ontwikkeling; • educatieve ontwikkeling; • persoonlijke ontwikkeling; • bevordering gezonde en actieve leefstijl.
5.	Voorzieningen en accommodatie	Maatschappelijk rendement	Hoe wordt het maatschappelijk rendement van de activiteit beoordeeld in termen van bereik, maatschappelijke opbrengsten in relatie tot doelgroep.
6.	Voorzieningen en accommodatie	Kosten/baten	Kosten van de activiteit (organisatie en accommodatiekosten) afgezet tegen de financiële baten van de activiteit, in relatie tot kosten/baten van alternatieve activiteiten.

Er wordt gewerkt met een vijfpuntsschaal:

- zeer slecht (rood)
- slecht (rood)
- = gemiddeld (oranje)
- + goed (groen)
- ++ zeer goed (groen)

De genoemde functies zijn mede gebaseerd op input uit de rondetafelbijeenkomsten. Door de aanwezigen werden opgenomen functies als waardevol benoemd.

De meeste onderwerpen zijn niet (volledig) kwantitatief te meten, waardoor de scores relatief kunnen zijn. Belangrijke opmerking is, dat de scores altijd enige mate van subjectiviteit behouden.

Daarnaast moet ook geïnventariseerd worden welke andere maatschappelijke activiteiten georganiseerd worden in Boven-Hardinxveld, zoals activiteiten van kerkgenootschappen. Bij het moeten maken van keuzes met betrekking tot een gemeentelijke verantwoordelijkheid c.q. een bepaalde activiteit, zijn op die manier alle alternatieven in beeld om tot een weloverwogen advies te komen.

Om een volledig beeld te krijgen van de activiteit en het beoogde effect, wordt bij het maken van de analyse en het trekken van conclusies ook gekeken naar de doelgroep. Het is aan te bevelen alle relevante en beschikbare documentatie en meningen per activiteit en uitgesplitst per beoordelingscriteria in een document samen te vatten. Vervolgens kunnen deze uitwerkingen vertaald worden in een score aan de hand van de vijfpuntsschaal. Optie hierbij: laat meerdere mensen (eventueel samen met gebruikers) een oordeel geven over de activiteit en gebruik dit om te komen tot een afgewogen en gemiddeld oordeel.

In bijlage 1 van dit rapport is een voorbeeld van een invulmatrix (meetlat) opgenomen.

4.5 Voorzieningen en accommodaties

Beoordelingscriteria meetlat 'Maatschappelijke accommodaties'

De meetlat 'Maatschappelijke accommodaties' bestaat uit de volgende beoordelingscriteria:

Tabel2: Beoordelingscriteria meetlat 'Maatschappelijke accommodaties'

	Bouwsteen	Wegingscriteria	Toelichting
1.	Rollen en verantwoordelijkheden	Beheervorm	Past de huidige beheervorm bij de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente, zoals bepaald in de visie?
2.	Doelgroep en activiteiten	Doelgroep en activiteit	Mate waarin de accommodatie wordt gebruikt of kan worden gebruikt door en voor de, aan de hand van de visie en vanuit andere beleidsnota van de gemeente vastgestelde doelgroepen en activiteiten.
3.	Doelgroep en activiteiten	Vitaliteit gebruikersgroepen	Wordt verwacht dat de betreffende gebruikersgroep een structurele afnemer van de voorziening is (meer dan 10 jaar)? Demografische prognoses van toepassing.
4.	Voorzieningen en accommodatie	Functie	Mate waarin de accommodatie voldoet aan een of meerdere van de volgende maatschappelijke functies: <ul style="list-style-type: none"> • sociale ontmoeting; • versterken sociale cohesie; • culturele ontwikkeling; • educatieve ontwikkeling; • persoonlijke ontwikkeling; • bevordering gezonde en actieve leefstijl.
5.	Voorzieningen en accommodatie	Bezetting	Hoe is de bezettingsgraad van de voorziening? Eventueel afgezet tegen alternatieve voorzieningen.

6.	Voorzieningen en accommodatie	Bereikbaarheid	Is de voorziening makkelijk en veilig bereikbaar?
7.	Voorzieningen en accommodatie	Toegankelijkheid	In hoeverre is de voorziening fysiek toegankelijk voor de verschillende gebruikersgroepen?
	Bouwsteen	Wegingscriteria	Toelichting
8.	Voorzieningen en accommodatie	Kwaliteit opstallen	Leeftijd van de voorziening en mate van noodzakelijk te plegen onderhoud (groot/klein).
9.	Voorzieningen en accommodatie	Ontwikkelpotentie	Mogelijkheden en kansen in exploitatie voor verdere ontwikkeling en gebruik van de voorziening (tegen geringe investeringen).
10.	Voorzieningen en accommodatie	Multifunctionaliteit	In hoeverre is de voorziening multifunctioneel inzetbaar (voor diverse doelgroepen en diverse functies)?
11.	Voorzieningen en accommodatie	Kosten/baten	Kosten van de voorziening afgezet tegen de financiële baten van de voorziening in relatie tot alternatieve voorzieningen.

Er wordt gewerkt met een vijfpuntsschaal:

- zeer slecht (rood)
- slecht (rood)
- = gemiddeld (oranje)
- + goed (groen)
- ++ zeer goed (groen)

De meeste onderwerpen zijn niet (volledig) kwantitatief te meten, waardoor de scores relatief kunnen zijn. Belangrijke opmerking is dat de scores altijd enige mate van subjectiviteit behouden.

Daarnaast kan, minder uitgebreid dan de matrix, geïnventariseerd worden welke andere accommodaties, die maatschappelijke activiteiten kunnen huisvesten, aanwezig zijn in Boven-Hardinxveld, zoals voorzieningen van kerkgenootschappen en onderwijs. Bij het moeten maken van keuzes met betrekking tot een gemeentelijke verantwoordelijkheid in een bepaalde accommodatie, zijn op die manier alle alternatieven in beeld om tot een weloverwogen advies te komen. Om een volledig beeld te krijgen van de accommodatie, het gebruik ervan en de mogelijkheden en toekomstperspectieven, wordt bij het maken van de analyse en het trekken van conclusies ook gekeken naar de demografische gegevens (waaronder bevolkingsprognose en bevolkingssamenstelling van Boven-Hardinxveld). Deze ontwikkelingen worden per beoordelingscriteria, indien relevant, meegenomen in de beoordeling.

Het is aan te bevelen alle relevante en beschikbare documentatie en meningen per accommodatie en uitgesplitst per beoordelingscriteria in een document samen te vatten. Vervolgens kunnen deze uitwerkingen vertaald worden in een score aan de hand van de vijfpuntsschaal. Optie hierbij: laat meerdere mensen (eventueel samen met gebruikers) een oordeel geven over de accommodatie en gebruik dit om te komen tot een afgewogen en gemiddeld oordeel.

In bijlage 2 van dit rapport is een voorbeeld van een invulmatrix (meetlat) opgenomen.

Bijlage 1

De meetlat 'Maatschappelijke activiteiten'

Bouwstenen van de visie	Rollen en verantwoordelijkheden	Doelgroep en activiteiten	Doelgroep en activiteiten	Voorzieningen en accommodatie							Voorzieningen en accommodatie	Voorzieningen en accommodatie
	Rol samenleving	Doelgroep	Activiteit	Functies							Maatschappelijk rendement	Kosten/baten
Functies				Sociale ontmoeting	Sociale cohesie	Culturele ontwikkeling	Educatieve ontwikkeling	Persoonlijke ontwikkeling	Gezonde en actieve leefstijl			
Activiteit:												
Activiteit A												
Activiteit B												
Activiteit C												

Bijlage 2

De meetlat 'Maatschappelijke accommodaties'

Bouwstenen van de visie	Rollen en verantwoordelijkheden		Doelgroep en activiteiten		Doelgroep en activiteiten		Voorzieningen en accommodatie					Voorzieningen en accommodatie		Voorzieningen en accommodatie		Voorzieningen en accommodatie	
	Beheervorm	Doelgroep en activiteiten	Vitaliteit gebruikersgroepen	Functies	Sociale ontmoeting	Sociale cohesie	Culturele ontwikkeling	Educatieve ontwikkeling	Persoonlijke ontwikkeling	Gezonde en actieve leefstijl	Bezetting	Bereikbaarheid	Toegankelijkheid	Kwaliteit opstellen	Ontwikkelpotentie exploitatie	Multifunctionaliteit	Kosten/baten
Voorziening:																	
<i>Voorziening A</i>																	
<i>Voorziening B</i>																	
<i>Voorziening C</i>																	

Bijlage 3

Lijst maatschappelijke voorzieningen

Clubs, verenigingen, organisaties en netwerken actief in Boven-Hardinxveld

1. Bibliotheeknetwerk Zuid-Holland Zuidoost

Rembrandtstraat 32

3372 XN HARDINXVELD-GIESSENDAM

0184 61 12 51

*beschikken op dit adres over een
eigen accommodatie*

2. Koninklijke Nederlandse Vereniging EHBO afdeling Hardinxveld-

Giessendam

Hofweerstraat 21

3372 CE HARDINXVELD-GIESSENDAM

(0184) 61 85 67

3. Jeugdkoor Op Weg

Jeugdkoor Op Weg

Jan Steenstraat 5

3372 XH Hardinxveld-Giessendam

0184 679167

<http://www.jeugdkooropweg.nl>

4. Interkerkelijk gospelkoor We Believe

Secr.: mw. H. Heikoop

Frans Halsstraat 4

3372 XD Hardinxveld-Giessendam

0184 616683

<http://www.webelieve.nl>

5. Comité Sinterklaasintocht Hardinxveld-Giessendam

Inl.: A. Kroon-Maas

Hofweerstraat 1

3372 CE Hardinxveld-Giessendam

0184 610375

6. Aquariumvereniging Ticto

Secr.: M.A. Slob

Nassastraat 96

3372 EG Hardinxveld-Giessendam

0184 613832

<http://www.avticto.nl>

7. Postduivenvereniging Gevleugelde Vrienden

Secr.: mw. A.M. Breur-van Meeteren
Koningin Julianastraat 47
3372 EB Hardinxveld-Giessendam
0184 615722

8. Alzheimercafé Hardinxveld-Giessendam

Verpleeghuis Tiendwaert: Tiendweg 46
3371 AJ Hardinxveld-Giessendam
0184 657430 (mw. Piety Nijhoff)
<http://www.alzheimer-nederland.nl>

Beschikken op dit adres over een eigen accommodatie.

9. De Ukkepek

Hobbemastraat 5
3372 XG Hardinxveld-Giessendam
0184 616218
<http://www.psz-ukkepek.nl>

Beschikken op dit adres over een eigen accommodatie.

Ondergebracht in de o.b.s.

Merwedeschool, Hobbemastr. 3

10. Kindercentrum De Speelweide

Koningin Wilhelminalaan 29
3372 AA Hardinxveld-Giessendam
0184 700125

Kindercentrum is ondergebracht in de Lange Wei, Rembrandthof 85

11. Gereformeerde kerk Boven-Hardinxveld

Kerk: Jan Steenstraat 5
3372 XH Hardinxveld-Giessendam
0184 617007
<http://www.pknbovenhardinxveld.nl>
t. (0184) 630463 (scriba: M. van den Heuvel)

Kerk heeft de beschikking over eigen kerkcentrum

12. Hersteld hervormde gemeente Boven-Hardinxveld

Kerk: Nassaustraat 4
3372 EE Hardinxveld-Giessendam
0184 630012

13. Hervormde gemeente Boven-Hardinxveld

Kerk: Kerkplein 1
3372 DE Hardinxveld-Giessendam
<http://www.hervormdegemeentebovenhardinxveld.nl>
Scriba: J. Wolsheimer, Rembrandtstraat 24, 3372 XN Hardinxveld-Giessendam
t. (0184) 611730

Kerk heeft de beschikking over eigen kerkcentrum

14. Rooms-katholieke kerk

Kerk Sint Paulus: Rembrandtstraat 27a
3372 XM Hardinxveld-Giessendam

15. Nederlands Bijbelgenootschap, afd. Boven-Hardinxveld

Secr.: mw. D.A. Visser
Willem de Zwijgerstraat 18
3372 ES Hardinxveld-Giessendam
0184 617378

16. Budoclub Tryitout

Koningin Julianastraat 12
3372 EC Hardinxveld-Giessendam
06 15048156
<http://www.tryitout.nl>

17. Veldijsbaan De Putten

Koningin Wilhelminalaan 12
3372 AH Hardinxveld-Giessendam
<http://www.ijsclubdeputten.nl>
Secr./postadres: P. Kraaijeveld, Rivierdijk 180, 3372 BL Hardinxveld-Giessendam
t. (0184) 614882

*Vereniging heeft de
beschikking over een
eigen accommodatie*

18. Korfbalvereniging HKC

Pieter de Hooghstraat 56a
3372 XJ Hardinxveld-Giessendam
Postbus 524
3370 BA Hardinxveld-Giessendam
0184 651007 (incl. mw. W. van Tuijl)
<http://www.hkc-korfbal.nl>

*Vereniging heeft de beschikking
over een eigen accommodatie*

19. Watersportvereniging de Huibjesbrug

Inl.: mw. J.M. Vogel-de Jongh
Jan Steenstraat 26
3372 XH Hardinxveld-Giessendam
0184 613332

20. Stichting Kris Cross

Havenstraat 2
3372 BD Hardinxveld-Giessendam

21. Klaverjasvereniging De Drie Snoeken

Secr.: A. van Houwelingen
Loodreep 16
3372 VM Hardinxveld-Giessendam
0184 614457

22. Mw. M. de Jong

Rivierdijk 141
3372 BK Hardinxveld-Giessendam

0184 612878
<http://www.yogahardinxveld.nl>

23. E.J.M. Moret-de Winter

Kromme Gat 29
3372 DH Hardinxveld-Giessendam
0184 615469
<http://www.yoga-lavie.nl>

24. Stichting Goed Werk

Inl.: mw. J.C. Klop
Rivierdijk 120
3372 BJ Hardinxveld-Giessendam
0184 613186

25. Kleindieren sportvereniging Merwezoom

Secr.: mw. M.B. van Dillen
Prinses Marijkestraat 15
2951 VN Alblasterdam
078 6915710
<http://www.merwezoom.nl>

26. Stipstap

Rivierdijk 262
3372 BP Hardinxveld-Giessendam
06 25004595

27. WS Linedancing

Rivierdijk 214
3372 BM Hardinxveld-Giessendam
0184 616630

28. ANBO koor (ouderenkoor)

Secr.: L. Fonteyne
Prinses Irenestraat 12
3372 CM Hardinxveld-Giessendam
T 0184 617518

29. Christelijk Streekmannenkoor Asaf

Secr.: D.G. v.d. Hoeven
Troelstrastraat 36
3371 VK Hardinxveld-Giessendam
T 0184 613851.

30. Stichting voor Sociaal Cultureel Educatief Werk (SKEW)

locatie De Drijvershof

Nassastraat 6
3372 EE HARDINXVELD-GIESENDAM
(0184) 61 37 48

31. Vogelvereniging De Gekleurde Zanger

Inl.: C. Prins
Drijverschuit 15
3372 VA Hardinxveld-Giessendam

32. Zang veredelt

Secr.: mw. R. Loeve-Van der Plas
Pauwtjesmolen 38
3371 RM Hardinxveld-Giessendam

33. Klaverjasvereniging Tot Ons Plezier

Schoutsweer 15
3371CT Hardinxveld Giessendam
Tel. 0184 611466

34. Biljartvereniging Drijvershof

locatie De Drijvershof
Nassastraat 6
3372 EE HARDINXVELD-GIESENDAM

35. Veuls te laegh biljart

locatie De Drijvershof
Nassastraat 6
3372 EE HARDINXVELD-GIESENDAM

36. NBvP Vrouwen van Nu

Secr.: J.B.L. Stam-de Ruiter
Wolfseind 16
3371 HJ Hardinxveld-Giessendam
T 0184 612214.

37. Postzegelvereniging de Philatelist

Secr.: A.C.J. van Baaren
De Buurt 45
3372 DB Hardinxveld-Giessendam
T. 06 20111834

38. MAC Speed '74

Secr.: W. v.d. Bree
Prinses Irenestraat 33
3372 CL Hardinxveld-Giessendam

0184 618971

<http://www.speed74.nl>

39. Shantykoor Ahoy

Inl.: P. de Haas

Koningin Wilhelminalaan 144a

3372 AH Hardinxveld-Giessendam

0184 615084

<http://www.shantykoor-ahoy.com>

40. Watersport De Helling

Rivierdijk 38

3372 BG Hardinxveld-Giessendam

Bijlage 4

Verslag rondetafelbijeenkomsten

Verslag 'Rondetafelgesprekken Voorzieningen op maat in Boven-Hardinxveld'

Maandag 20 september organiseerde de gemeente twee bijeenkomsten in het kader van de nieuw te ontwikkelen visie op maatschappelijke voorzieningen in Boven-Hardinxveld. De bijeenkomsten hadden als doel om met elkaar in een tafelgesprek van gedachten te wisselen over de toekomst van de maatschappelijke voorzieningen in Boven-Hardinxveld. Zowel 's middags als 's avonds zijn inhoudelijke gesprekken gevoerd met inwoners, vertegenwoordigers van politieke partijen, (sport)verenigingen, zorg- en welzijnsinstellingen, belangenorganisaties en de woningstichting.

Om zoveel mogelijk betrokkenen de kans te geven hun mening en gedachten te ventileren, koos de gemeente voor een middag- en een avondbijeenkomst. Na een plenaire opening werden de rondetafelgesprekken gevoerd in kleinere groepen. Wethouder Kraaijeveld opende de avondbijeenkomst met een welkomstwoord en sloot de bijeenkomst af.

Ter inleiding werd kort een beeld geschetst van de context van het onderzoek naar de maatschappelijke voorzieningen in Boven-Hardinxveld. Daarbij werd de planning en het proces van visieontwikkeling besproken: het huidige beleid en de voorzieningen zijn reeds geïnteriseerd en geanalyseerd. De volgende stap in het proces is het ophalen van ideeën, wensen en behoeften van de inwoners van Boven-Hardinxveld. Naar aanleiding hiervan worden uitgangspunten geformuleerd en een visie ontwikkeld die past bij de behoeften en mogelijkheden binnen Boven-Hardinxveld.

De visie op maatschappelijke voorzieningen richt zich op functies en activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid en sociale samenhang in Boven-Hardinxveld. Hieronder vallen *culturele en educatieve activiteiten en sociale ontmoetingen*. Concreet vallen de volgende activiteiten/ locaties binnen de scope van de voorzieningen:

- de dorpshuisfunctie;
- (sport)verenigingen;
- zorg- en welzijnsactiviteiten;
- onderwijs;
- bibliotheek;
- horeca (van het dorpshuis).

De visieontwikkeling richt zich niet op het (toekomstig) winkelbestand in Boven-Hardinxveld en andere activiteiten van sterk commerciële aard. Horeca is hierop een uitzondering. Ondanks dat het wel een commerciële activiteit is, valt dit binnen het onderzoek omdat momenteel de dorpshuisfunctie en de horeca gedeeltelijk samenvallen.

Aan de hand van verschillende stellingen werden er drie thema's besproken.

- Het doel van maatschappelijke voorzieningen.
- De accommodaties waar de maatschappelijke voorzieningen gehuisvest zijn.
- De rol van de terugtrekkende overheid.

Het doel van maatschappelijke voorzieningen

Door de aanwezigen wordt ontmoeten als belangrijk doel van maatschappelijke voorzieningen gezien. Behalve ontmoeten werden sporten, educatie, gezondheid, ontspanning en stimulering in ontwikkeling ook genoemd als belangrijke thema's die relevant zijn in het kader van maatschappelijke voorzieningen. Genoemde functies zijn: 'Iemand moet ook de mogelijkheid hebben om alleen ergens wat te drinken voor zijn ontspanning'. 'Met elkaar koken kan bijdragen aan de gezondheid'. 'Maatschappelijke voorzieningen kunnen ook een educatief element hebben, zoals een bibliotheek'. Helder werd dat de maatschappelijke voorzieningen een belangrijke rol vervullen binnen de sociale structuur in Boven-Hardinxveld, onafhankelijk van de fysieke locatie.

Er zijn veel actieve sportverenigingen in Boven-Hardinxveld waar de sportfunctie gecombineerd wordt met het ontmoeten. Daarbij zijn er sterke kerkelijke gemeenschappen die als waardevol worden gezien voor de sociale binding. De jeugd heeft in de Drijvershof een plek om bij elkaar te komen, maar dat kan niet altijd op momenten dat zij dat graag willen. Er is sprake geweest van een initiatief van jongeren; zij wilden hun eigen ontmoetingsplek creëren, die vanuit veiligheidsoogpunt echter niet kon blijven bestaan. Voor ouderen is het van belang dat zij ook een plaats voor ontmoeting, ontwikkeling en ontspanning hebben. Voor een deel voorziet 'De Lange Wei' momenteel in deze behoefte.

De accommodaties waar de maatschappelijke voorzieningen gehuisvest zijn.

Er zijn verschillende accommodaties die nog niet volledig benut en/of bezet zijn en de mogelijkheden hebben om multifunctioneel te kunnen worden ingezet. Aangegeven wordt dat de Drijvershof een dergelijke accommodatie is. Echter is de Drijvershof niet de enige voorziening voor verenigingen: zo zijn er verenigingen of groepen die gebruik maken van de accommodaties van bijvoorbeeld de kerken. Het komt echter ook voor dat mensen een drempel voelen om een niet-kerkelijke activiteit in een kerk bij te wonen.

Voor de verenigingen die al vele jaren voor hun activiteiten gebruik maken van de Drijvershof zijn aan het dorpshuis gehecht. De jongeren voelen zich minder locatiegebonden en staan open voor het delen van hun faciliteit, ook om elkaar te ontmoeten. Kanttekening daarbij is dat niet alle locaties geschikt zijn voor alle doelgroepen. De Lange Wei biedt bijvoorbeeld ook de mogelijkheid voor verenigingen en of groepen om hun activiteiten onder te brengen. Daarnaast wordt de wens geuit om verjaardagen en trouwerijen in het dorp te kunnen vieren. De gemeente zou daarin een faciliterende rol moeten spelen.

De sportaccommodaties zijn erg goed bezet waardoor daar weinig ruimte is voor andere activiteiten of uitbreiding van de bestaande activiteiten.

De rol van de terugtrekkende overheid.

Er is een besef dat de overheid niet meer voor alles verantwoordelijk kan zijn in de toekomst (zowel in beheer en exploitatie als in inhoudelijk aanbod). Dit hoeft niet per definitie te betekenen dat maatschappelijke voorzieningen verdwijnen, maar dat de verantwoordelijkheid daar waar mogelijk meer bij de samenleving kan komen te liggen. Er wordt aangegeven dat de gemeente in die gevallen initiatieven uit de samenleving zou kunnen faciliteren en stimuleren. Dit kan betekenen dat de gemeente een plek beschikbaar stelt, projecten (financieel) ondersteunt, de regeldruk verlaagt en partijen met elkaar verbindt en een vangnet biedt wanneer mensen buiten de samenleving dreigen te vallen. Tijdens de avond kwam naar voren dat er veel vertrouwen is in de kracht van de gemeenschap in Boven-Hardinxveld. Voorwaarde is dan wel dat de gemeente hier een faciliterende rol moet innemen. Daarnaast wordt extra aandacht gevraagd voor jongeren, ouderen, werklozen en gehandicapten. De maatschappelijke voorzieningen zullen dusdanig moeten worden ingericht dat ze ook bereikbaar zijn voor deze inwoners en tevens ondersteuning bieden.

De gemeente kijkt terug op twee interessante bijeenkomsten vol discussie en constructief meedenken. Via verschillende communicatiekanalen zullen de vervolgstappen van het traject kenbaar gemaakt worden.